

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergeleri Birimi

7/13929

Sayı : B.10.0.SOB.00.00.00.0/
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/04/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-22205 sayılı yazınız.

Kırklareli Milletvekili Sayın Tansel BARIŞ tarafından verilen“Tomografinin sağlığa etkilerine ilişkin” ilişkin 7/13929 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.
Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER :
1-Önerge cevabı (3 sayfa)

Kırklareli Milletvekili Sayın Tansel BARIŞ tarafından verilen "Tomografinin sağlığa etkilerine ilişkin" 7/13929 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

SORU 1- İngiltere'de Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre, tomografi çektirmenin kişilerin vücutlarına çok büyük zarar verdiği için, İngiltere'de kişilerin vücut tomografisi çektirmelerinin yasaklandığına yönelik medyamızda yer alan haberler doğru mudur?

CEVAP 1- Gerçekte, İngiltere Sağlık Bakanlığı tarafından tomografi çekimlerine getirilen yasak; herhangi bir hastalığı olmayan sağlıklı bireylerde tarama amacıyla "Tüm Vücut Bilgisayarlı Tomografi" tetkiki yapılmasıdır. Bunun sebebi, "Tüm Vücut Bilgisayarlı Tomografi" çekimi sonucunda sağlıklı bireylerde müsaade edilebilir doz sınırlarının üstünde yüksek radyasyon dozu alınmasıdır.

Kamuoyunun doğru yönde bilgilendirilmesi için, doğrudan konunun muhatabı olan Türk Radyoloji Derneğince 12 Nisan 2010 tarihinde bir basın açıklaması yapılmıştır. Bakanlığımız Kansere Savaş Daire Başkanlığı Radyasyon Güvenliği Alt Kurulu da, 16 Nisan 2010 günü toplanmış ve alınan kararlar kamuoyuna iletilmiştir.

SORU 2- Vücut tomografisi çektiren hastaların vücutlarında, Hiroşima'da atom bombasına maruz kalan kişilerin vücutlarının maruz kaldığı radyasyon kadar radyasyona rastlandığı iddiaları doğru mudur?

CEVAP 2- Radyasyon ölçülebilen bir enerji transferidir. Hiroşima'da patlayan bombadan sonra radyasyonun en etkili olduğu ilk 20 km çapındaki arazide ve daha çok basınç dalgaları ve yüksek ısı nedeni ile zaten ölmüş insanlarda radyasyon dozu ölçmek mümkün olamamıştır. Dolayısıyla tomografi çekiminde alınan dozların etkisinin Hiroşima örneğindeki gibi bazen yıllarca devam eden radyasyonla karşılaştırılması yanlıştır.

SORU 3- Tüm vücudu tarayan tomografinin, normal bir röntgenden 400 kat kadar daha fazla radyasyon yaydığı ve tomografi çektiren bir insanın vücudunda bir röntgenin verdiği zararın 400 katı zarar verdiği, tomografiye giren her sağlıklı 50 hastadan birinin maruz kalınan radyasyon nedeni ile kansere yakalandığı ve etkisinin 30, 40 yıl ortaya çıktığı iddiaları doğru mudur?

CEVAP3- Bilgisayarlı tomograflerin ilk örnekleri sadece beyin taraması yapabiliyorken daha sonra geliştirilen cihazlar vücudun tüm bölgelerini tarayabilecek özellikte oldukları için bu tomografi cihazlarına "Tüm Vücut Bilgisayarlı Tomografi Cihazı" ismi verilmiştir. Tüm vücudu tarayan bir tomografi işlemi ulusal ve uluslararası kurallara gereği Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde hiçbir zaman yapılmamıştır.

Bir bilgisayarlı tomografi cihazının bir akciğer filmine göre 200-400 defa daha fazla doz verdiği doğrudur. Ancak bir akciğerde gelişmekte olan 2-3 mm büyüklüğünde bir tümör ya da tümör yayılımları ancak bu yöntemle tespit edilebilmektedir ve halen başka bir yöntem bulunamamıştır. Beyin kanamalarını bilgisayarlı tomografi çekimi ile yaklaşık 10-15 saniye içinde tanımak mümkündür. 40 yıl sonra kansere yakalanma tehlikesi var diye, ameliyat edilmezse beyin kanaması sebebiyle kısa sürede öleceği kesin olan bir hastaya tomografi çektirmemek, hesabını hiç kimsenin veremeyeceği bir hata olur.

SORU 4- California Üniversitesinin 2009 yılı sonunda vücut tomografisi çektiren 1119 hasta üzerinde yapılan araştırma sonuçlarından haberdar mıyız? Araştırmanın sonuçlarını ve insana verdiği zararların bilinmesine karşın hala ülkemizde hastalar tomografi çektirmeye yönlendiriliyor, 50 kişiden birinde kanser olma riskine karşı hala birileri para kazansın diye, göz göre göre hastalar ateşe mi atılıyor? 30-40 yıl sonra zararlı sonuçlarının ortaya çıktığı durum karşısında kansere yakalanan hastalar bu durumun hesabını kime soracaktır? Kim bunun hesabını verecek, sorumlusu kim olacaktır?

CEVAP 4- Tomografi çektiren sağlıklı her 50 kişiden birinde 30-40 yıl sonra kanser gelişeceği iddiası gerçeği yansıtmamaktadır. Öncelikle belirtilmelidir ki; ülkemizde sağlıklı bireylere tarama amaçlı tomografi çekimi yapılmamaktadır, tomografi hastalar için bir görüntüleme yöntemidir. Radyasyonun her çeşidi potansiyel tehlike içermektedir. Bu riski azaltmanın yolu, kişinin alacağı radyasyon miktarını mümkün olan en az düzeye indirmektir. Bunun için de en iyi tanıyı sağlayacak en az doz uygulamalarını belirlemek ve tekrarların önüne geçmek gerekmektedir. Standartları oluşturmak üzere radyasyon güvenliği alt kurulu ile Türk Radyoloji Derneği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Üniversiteler ve Eğitim ve Araştırma Hastaneleri Radyoloji bölümlerinden ve Türkiye Nükleer Tıp Derneği temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulmuştur.

SORU 5- Ülkemizde tomografi cihazı ilk defa ne zaman getirilmiştir? Tomografi çektirmenin yasaklandığı İngiltere’de toplam tomografi ve emar cihazı sayısı ne kadar, Ülkemizde toplam tomografi ve emar cihazı sayısı ne kadardır? Bu güne kadar ülkemizde tomografi cihazından yararlanan hasta sayısı konusunda istatistiki bir bilgi var mıdır? Büyükşehirlerimizin tomografi çöplüğüne dönüştürüldüğü iddialarına katılıyor musunuz?

CEVAP 5- Türkiye’de ilk defa bilgisayarlı tomografi cihazı, 1974 yılında Hacettepe Üniversitesinde kurulmuştur

Ülkemizdeki toplam tomografi ve MR cihazı sayısı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tıbbi Cihaz	Bilgisayarlı Tomografi				Magnetik Rezonans			
Kurumlar	Sağlık Bakanlığı Hastaneleri	Üniversite Hastaneleri	Özel Hastaneler	Toplam	Sağlık Bakanlığı Hastaneleri	Üniversite Hastaneleri	Özel Hastaneler	Toplam
Yıllar								
2008	329	99	329	757	201	70	244	515
2009(11.Ay)	356	99	384	839	234	70	328	632

NOT: (Hizmet alımı dahil)

SORU 6- Ülkemizde İngiltere’de olduğu gibi bilimsel bir araştırma yapılmış mıdır? Yapıldı ise bu güne kadar tomografi çektiren hastalar üzerinde yapılan araştırma sonucu kaç kişi kansere yakalanmıştır?

CEVAP 6- Ülkemizde sağlıklı kişilerde tarama amaçlı bilgisayarlı tomografi çekimleri yapılamamıştır. Ayrıca İngiltere’de Bilgisayarlı tomografi çekimleri yasaklanmamıştır. İngiltere’de sağlıklı kişilere tarama amaçlı bilgisayarlı tomografi çekimi yasaklanmıştır, hastalar için yasak yoktur.

SORU 7- Bir tomografi cihazının fiyatı ne kadardır? Bu güne kadar ülkemizin ithal ettiği tomografi cihazlarına ne kadar para ödenmiş, bu cihazlar hangi ülkelerden alınmıştır?

CEVAP 7- Bir bilgisayarlı tomografi cihazının fiyatı cihazın yer aldığı segmente, içerdiği özelliklere ve opsiyonlara göre 250.000 ile 1.500.000.00 TL arasında değişmektedir. Bu cihazlar çok büyük oranda ABD, Almanya, Hollanda ve Japonya kaynaklıdır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.